

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

Egymásra borulva

alsznak a barázdák a márciusi égboltozat alatt. Még merevek, komorak s nem tudják, hogy a magasságból elindult az a nap-sugár, amely a méhükben pihenő maghoz így fog szólni: ébredj föl, itt a tavasz, indítsd meg életedet, az emberek sóvárogva vágyakoznak utánad. Nem, azok a barázdák, amelyek a magyar síkon, dombon, lejtőn pihenő barna kigyókként teküsznek egymás mellett, nem tudnak még a tavasz közeledtéről és nem tudnak arról sem, mennyi aggodással megreménykedéssel fordulnak feléjük.

Hízen máskor is szivdobogva lesték nagy titkukat, milyen kalászt küldenek ki magukból: dust, nemeset, áldottat? — avagy Isten őrizzen: soványat, fonyadtat, szorált szeműt? De ma százszoros borongással epekednek feléjük: nem hagyják-e cserben azokat, kik bennük hisznek, nekik áldoznak, magukat, édes gyermekeiknek tekintik.

Nemcsak a falu zarándokol hozzájuk és kérdi tőlük: mi lesz velünk, mi lesz veletek? A város, az ország, az állam, a király: mind azon töpreng ma, megnyílik-e a föld az idén és kiadja-e kincsét, kiadja-e úgy, hogy harcoló és itthonmaradt fiai derekasan befejezhessék a magukra vállalt munkát.

Mit kell tennünk, mit kell művelnünk, hogy ez megtörténjék? Asszonyok foglalják-e el a férfiak helyét, öntsük-e ki a fogolytáborokat a mezőkre, közmunkák és állami magkiosztás útján fokozzuk-e a termést, a kérdésekre mielőbb szabatos feleletet kell adni. Sok beszédre és okoskodásra már nincsen idő. Olyan időket élünk, hogy nem beszélni, hanem tenni kell! Ne járjunk ezzel is úgy, mint az élelmiszerdrágasággal, amelynek megoldásához későn fogtak hozzá. De míg az élelmiszerdrágaság csak seb a testünkön, addig az elhibázott termés halálunkat okozhatja.

De felre a csüggedéssel! Miként a magyar fiúk vitézsége feltartóztatja az ellenséget, úgy az itthonmaradottak szorgalma Isten segítségével biztosítani fogja az idei termést és azzal népünk megélhetését a háború nehéz napjaiban.

A zempléni szőlősgazdák érdeke.

A szakosztályi ülés határozatai.

A zempléni vármegyei gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya Thuránszky László szakosztályi elnök vezetése mellett a vármegyéhez március 26-án gyűlést tartott.

A gyűlés tárgyai a rézgálic és raffia beszerzésének biztosítása a jégkárkövetés esedékessé válott részletei visszafizetésének lehetővé tétele és a fenyegető munkáshiány kérdése voltak.

Több felszólaló előadásából megállapítható, hogy rézgálic a belső földön is megfelelő mennyiségben van, de illetéktelen egyének (állítólag módos galíciai menekültek) a rézgálicot összevásárolták, ezután a gazdákat most kiuzoráznák akarják. Illetékes helyről megállapítást nyert, hogy Ausztriában de főleg Németországban kelő mennyiségű rézgálic van s a kormány gondoskodni fog arról, hogy a szőlősgazdák méltányos áron kapjanak rézgálicot és raffiát. *A szakosztály felir a kormányhoz, hogy 16 waggon rézgálicot bocsásson a zempléni vármegyei szőlészeti és borászati szakosztály rendelkezésére, összeírta a Tokaj-hegyalja szükségletét s egyben figyelmezteti a szőlősgazdákat, hogy ne üjjenek fel az uzorások vézkiállításának, óvakodjanak a közvetítőkkel bármintő átkötői.*

A jégkár visszafizetésének kérdésében a szakosztály kérelmet intéz a kormányhoz, hogy azon gazdákkal szemben, kik fizetőképтелenségüket igazolják, a jégkár visszafizetésére haladékok engedélyezzen.

A munkásbiztosítás ügyében a vármegye főispánja utalt a katonai hatóság közismert intézkedésére; jelezte, hogy Sátoraljaújhej, Sárospatak és Tokaj szőlősgazdái kellő mértékben

el lesznek látva rabmunkásokkal. De de felhívta a szőlősgazdák figyelmét a Varannón és Tőzeterében elhelyezett, mintegy 6000 lélekszámot kitevő felvidéki kite épített lakosságra, amely lakosság elsősorban a zempléni gazdáknak áll rendelkezésre.

Azon szőlősgazdák, kik e kitelepített lakosságot foglalkoztatni óhajtnak, sürgősen — 4—5 nap alatt — jelentsek be ez irányban igényüket a vármegye alispánjánál. Egy férfi munkás átlag 3 egy női munkás 1 kor. 50 fillerbe kerül napnyugtáig.

A szakosztály köszönettel vette a vármegye főispánjának értesítéseit s több oldalról elhangzott felszólások után elhatározta, hogy kéremint intéz Felsőmagyarország kormánybiztosához a keresztnak vasár- és ünneppapokon leendő zárvarattartása iránt. Felkéri a községi előjárókat, hogy a kormánynak a dolgozni nem akaró hadseregélyezettek ellen kiadott rendelkezését a legszigorúbban hajtsák végre. S felkéri végül a lelkészi urakat, hogy a szőlőskörüli oktasnak ki a népet, hogy milyen hasznos és hazafias cselekedetet teljesít az a munkás, ki ma kettőtől szorgalommal munkálkodik.

Szőlősgazdák figyelmébe. A földművelésügyi miniszter 150 koronás árban megfelelő mennyiségű rézgálicot bocsátott a vármegyei gazdasági egyesület rendelkezésére. A Sátoraljaújhelyi hegyközség tagjai Kincsesy Péter hegyközségi elnöknel rendelhetik meg rézgálic-szükségletüket. A vidéki megrendelések felvételére a gazdasági egyesület *Illéshazy* Endre egy. tőgt kiűdi ki a Tokaj Hegyalja községébe. *Illéshazy* Szerencsen és Egyesbenyén április 1-én, Ondon, Ratkán, Tállyán és Madon április 2-án, Tarcalon és Tokajban április 3-án, Bodrogkereszturban, Kisfaludon, Szegiben és Erdőbényén április 4-én, Olaszliskán, Tolosván április 5-én, Sárospatakon április 6-án fogja, mindenkor a községhez, a rendelkezéseket felvenni.

Külbirtokosok Thuránszky László szakosztályi elnöknel írásban tehetik meg rendelésüket. A rendelt rézgálic ára a rendelés után legkésőbb 8 nap

alatt a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület pénztáránál (Sátoraljaújhelyi Takarékpénztár) befizetendő.

Megint huhognak a baglyok.

Munkában az újhelyi vészhirterjesztők.

Az a fájdalmas és kétségtelenül mindorájukat megrendítő hír, amely Przemyslnek, erős várának el-estéről számolt be s amelyet még még fájdalmasabbá tett a városban volt nagyszámu katonaságuok soráról kiadott hivatalos beszámoló: ismét felvirágoztatta a legundokabb háborus typusok egyikét: a vészhirterjesztők csoportját sem tiszteletreméltó osztályt.

Erről a kiállhatatlan népségről már-már örömmel konstatáltuk, hogy kivészőfélben van. Ugy látszott, hogy azok a tapasztalatok, melyeket az orosz betörések alkalmával szerztünk, végre is mindenkit meggyőztettek arra, hogy egy-egy kedvesztlennek látszó hadiesemény után nem kell mindjárt a világ végétől reszketni s annál kevésbbé szabad a gyávaóság rémképeit mint való tényeket hirdetni s ezzel a nyugodtabb idegeit is felizgatni.

Most azonban ismét felvirágoztak a vész és állhirterjesztők, akik sőtét arccal járnak kelnek és rémítgetik a gyöngébb idegzetű polgártársakat.

Hogy Przemysl, amely becsülettel esetet, a háboru nyolc hónapja alatt tulontul eleget tett annak, amit hadvezetőségünk várt tőle, hogy a kárpáti nagy csatában amely több mint 20 kilométer fronton folyik apróbb hullámzások lehetnek ugyan, de a végkimenetel elé a legjobb reményekkel nézhetünk: mindezeket bőven és meggyőződen kifejtették már a napilapok s ezekről komoly embereknek felesleges is beszélnünk.

Nem akarunk tehát ezen a helyen vitába bocsátkozni — nem is érdemes, — az újhelyi baglyokkal, hanem egyszerűen csak ismétljük, amit már többször mondottunk, de aminek a hangsúlyozására most ismét szükség van, hogy ez az eljárás nemcsak ostoba de hazafiatlan is.

Divatos női kalapok készítését, valamint alakitásokat olcsón vállal

RADÓ ÖDÖNNÉ Sátoraljaújhely, Kazinczy-utca 31.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Némuljanak el tehát a Cassandrák vagy ha erre semmi hajlandóságuk nincs, némítsa el őket a hatóság, akár a legerősebb eszközökkel is.

A becsületért.

Ezt az érdekes verset¹ mely a hazafias háttér mellett erősen kéjszónakozású is, Ujhelyváros felfüggesztett polgármestere a déli harctérről küldötte be.

Idegen föld a derekajlam,
Szitok-tarlósta gyom a párnám.
Ugy tetszik, mintha végre mégis
A megváltó nagy csünderet várnam.

Várom? Igen, hisz halni vágyom.
Várom? Dehogyn, hisz hív az élet:
Nem, nem igaz, hogy minden álom,
Hazug álom volt, semmivé lett.

Itt jár a Halál körülöttem,
Sok százezer az aratója,
De én tudom, de úgy kell lenni,
Hogy az én eltem² lsten óvja.

Ha van Igazság itt a földön,
Ha van bünhődés s fog az átok,
A bosszus Ég lángostörővel,
Még visszatérek én hozzátok.

Hoztátok, kufár törpe lelkek,
Kik orvul lestek az igazra,
Hogy a tisztesség tövis-utján
Ne juthasson fel magadra.

Hoztátok, céda szédelői
A mártír-sorsu becsületnek,
Kik gunnyal sebítek a jókat,
Mert igazak s hazát szeretnek.

Kik addig, míg mi szent haraggal,
Verső fejlet törünk a gátra,
Elrejtitek a gyava kölyköket
Jo biztos helyre, puha ágyba.

Még visszatérek . . . S akkor újra
Lobogtatom a régi zászlót,
És hirdetem töretlen daccal
A hit szavat, a messze szállót.

Hogy győzni fog a tiszta erkölcs,
Mert mind a jók pártjára forruak . . .
S isszuk borát nagy, szent örömmel,
Dardaridós ünnepi tornak.

S bár itt vagyok, hol a ha amak
Menyidörgő torka zeng az ormon,
Gazirtó munkam³ — éi az lstenl —
Majd folytatom ket kezzel otthon.

Farkas Andor.

A harctér humora.

A legutóbbi időben divatosabbá vált humoros „meghívó” között a legsikerültebbek egyike az alábbi következő, melyet egyik olvasónk kapott honvéd hozzatartozójától:

MEGHÍVÓ

Az északi harctéren küldö 39-ik honvéd-gyaloghadosztály legénysége által a háború 250. napján rendezendő zártkörű ünnepre.

Műsor:

1. Nyitány. Előadják az összes tisztek a gyűk.
2. Ha ki tudnám panaszolni magamat. Monológ. Előadja a X. orosz hadsereg parancsnoka.
3. Elkészett karácsonyi csomagok kiosztása. Szedkedeznek az összes schverre haubitok.
4. Hegyen úlok busan nézek le róla. Kupé. Enekli a kárpáti orosz seregék parancsnoka.

Felolvasó szerkesztő: Landesmann Miksa

5. Széles ez az utca, de nekem szoros. M-lodrámá. Előadja a menekült orosz sereg. Lovon kíséri egy huszár osztály.

6. Szeretném az orvát csak még egyszer látni. Hős költemény Magyarország felé fordulva szavalja egy kozák szótnya.

7. Súlydobás. Résztvesznek az összes 42, és 30,5 cm-es ágyuk.

8. Csak még egyszer összejőnnék. Enekli a szétvert orosz hadsereg. A zenét az összes manlicherek és gépfegyverek szolgáltatták. Belépti díj — tekintettel a tölténygyárak nagylelkűségére, kik már előre gondoskodtak, hogy minden éhező muszkának jusson valami — nincs. Jegyek előre kaphatók bármely sorozóbizottságnál.

HIREK.

Dr. Chudovszky — törzsorvos.

A király dr. Chudovszky Móricot, a sátoraljai helyi „Erzsébet” kórház igazgató-főorvosát a honvéd-orvosi tisztikarban *törzsrorsos* névezte ki. Reánk nézve, akik ismerjük, napról-napra látjuk azt a bámulatosan önfeláldozó, lelkes, áldásos munkásságot, amelyet Chudovszky dr. a háborús egészségügy terén végez s amelyet páratlanul eredményessé tesz az ő nagy tudása, elismert sebészeti művészet és gondossága: nem meglepetés, hanem elmaradhatatlanul várt jutalom ez a magas királyi elismerése Chudovszky dr. érdemeinek. A mi szemünkben a legmagasabb kitüntetés sem emelheti már magasabb polcra Chudovszky dr.-t és bizonyára az ő végtelen buzgóságot sem fokozhatja semmiféle jutalom; mégis jól esik s a tisztelőik végtelen hosszú sorában általános örömet kelt a legfelsőbb elismerésnek ezt a szép megnyilvánulása.

— Kinevezés. A fő dmvelésügyi miniszter a vizsgai muszaki tiszti személyzet létszámában *Zettin Ignác* sátoraljai helyi kir. főmérnököt kir. muszaki tanácsossá nevezte ki.

— Kinevezés a bíróságnál. Az igazságügy miniszter dr. Racz Kálmán sátoraljai helyi ügyvédjét a sátoraljai helyi kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— Leghasznosabb szőlőtrágya a dus m. k. tartomány *debreceeni szártott és nyers fakal.* Garautant negyven lészlor és kárium tartómmal. Debreceenből minden állomásra wazgon-számra, a földművelésügyi miniszteri rendelete alapján azonnali megadit; ható. *Még nem késelt el, ha tanyasi szükségletet azonnal megrendeli.* A lakóitai trágyázott szőlő ketszeres termést hoz és a betegségeknek jobban ellenáll. Kizárólagos elárulja: Klár Andor és Társa Részv. Társ. Debreceen hova megrendelések és kérdézősködések intézendők.

— Ki tud rólok? Tysowszky Simon aki jelenleg a katonaságnál teljesít szolgálatot, a galíciai Siankiban volt tanító. Mikor bevonult a katonasághoz, feleséget és négy gyermeket hagyott otthon. A muszka invázió tudvalevőleg még az első betörés alkalmával elborította Siank-it is. Ettől az időtől kezdve Tysowszki semmi hírt nem kapott a családjáról. Most úgy hallotta, hogy felesége és gyermekei valahol Zemljénben tartózkodnak. A szegény ember tehát ezúton kéri fel mind azokat, akik valami utbaigazítást tudnak esetleg adni családja holliétére nézve, tudassák azt lapunk kiadó-hivatalával.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

A Kárpáti nagy esata.

Budapest, márc. 29.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

**A Kárpátokban a harc tovább folyik. Tegnap a Bányavölgytől fekvő magaslatok ellen intézett orosz támadást több mint 6 órai harc után, az ellenségnek nagy veszteséget okozva, visszavertük. A negyedik lovashadosztály ezredei, ép-
ügy, mint az előbbi ütközetben az első népfelkelő gyalogdandár csapatai példásan harcoltak és véresen visszaverték az ismételt tulerős ellenséges előretöréseket.**

Az uzsoki szorosotl északra az orosz éjjeli támadások állásainak leghatalmasabb tűzén megtörték.

A délkeletgalíciai harc vonalon ágyuharcok voltak. Az orosz erőket, melyek Zaleszkyitől keletre Dnyesteren át előre törtek, heves harc után a folyón át visszavertük.

Orosz-Lengyelországban és Nyugatgaliciában helyenkint ágyuharc volt.

**Lengyelországban Rososina mellett az oroszok éjjeli támadása teljesen meg-
húsult.**

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Kluck tábornok megsebesült.

Berlin, márc. 29.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A nyugati hadszíntéren a nap egész nyugati arcvonalon meglehetősen nyugodtan telt el, csak az argonnei erdőokban és Lotharingiában folytak kisebb reánk nézve sikeres harcok. Kluck tábornok hadserege elől lévő állásainak megtekintése alkalmával egy schrapnellövés könnyen megsebesítette, állapota kielégítő.

Német győzelmek az oroszokon.

Berlin, márc. 29.

A német nagyvezérkar közli:

A keleti hadszíntéren Tauruggent csapataink rohammal bevették, 300 oroszot elfogtunk. Virhalenkovni vasut mentén az arcvonal egyharmada Pulviszkinél az oroszok legsúlyosabb veszteségei mellett összeesett. Krasznapol környékén 1000 oroszot elfogtunk, köztük egy század gárdaulánust lovastól, 5 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Ciechnortól északra nyugatra az oroszok egy támadását visszavertük.